

Affärsläget försvagas

Det andra kvartalet visar att affärsläget fortsätter att försvagas för Sveriges teknikindustri. Orderingen ökar visserligen sammantaget i samma begränsade omfattning som föregående kvartal, men kapacitetsutnyttjandet har minskat och rapporteringen rörande orderstocken är inte fullt lika positiv som föregående kvartal. Även det sammantagna behovet av arbetskraft minskar och för tredje kvartalet i rad.

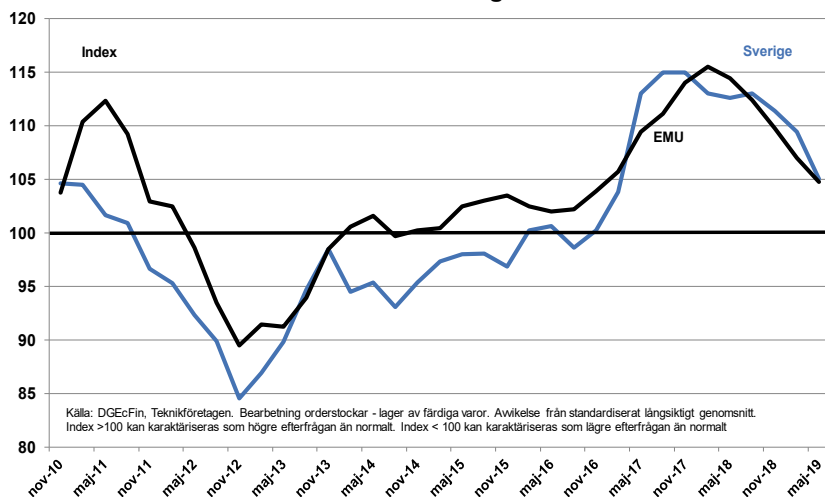
Positivt är att orderingen för transportmedelsindustrin ökar något samt att orderingen är stark för instrument- och elteknisk industri. Däremot har efterfrågan för maskinindustrin försämrats på bred front. Utfallet för maskinindustrin följer därmed i stort sett till punkt och pricka förloppet för maskinindustrin i övriga länder.

För teknikindustrin i övrigt är utfallet för orderingen både positivt och negativt. Metallvaruindustrin redovisar en något ökad ordergång. Order ökar också något för leverantörer till bygg-, maskin- och till elteknisk industri. Men däremot minskar orderingen för leverantörer till fordonsindustrin och utvecklingen följer således lägre order- och produktionsnivåer som merparten av sluttillverkare för närvarande visar.

Sammantaget visar utfallet andra kvartalet i år att behovet av arbetskraft avtar. Detta gäller både yrkesarbetare och ingenjörer. Andelen företag med fullt kapacitetsutnyttjande minskar återigen, men ligger fortfarande över historiskt genomsnitt.

Utfallet för Teknikföretagens barometerdata för andra kvartalet i år visar ett sammantaget affärsläge som kan tolkas som något starkare än normalt. Samtidigt indikerar utfallet att affärsläget fortsätter att avta i styrka, vilket också är fallet för teknikindustri i Euroområdet, se diagram nedan. Genom globala värdekedjor och Sveriges i övrigt mycket höga handelsutbyte med Europa är det självklart att affärsläget utvecklas likartat.

Konfidensindikatorn.
Teknikindustri Sverige - EMU

► MASKININDUSTRI

Orderingången för maskinindustrin i Sverige minskar i relativt hög omfattning under andra kvartalet och det drygt tvååriga uppsvinget i efterfrågan på investeringsvaror är nu avslutat. Sedan ett par kvartal tillbaka har maskinindustrin både i Sverige och internationellt rapporterat en successiv avmattning i s.k. konjunkturindikatorer. Utvecklingen följer det konjunkturförlopp vi sett många gånger förr¹. Nedgången omfattar samtliga huvudbranscher, dvs. tillverkare av maskiner för mekanisk kraft (motorer, pumpar, hydraulik, pneumatik, m.m), s.k. allmänna maskiner (lyft, gods, kyla, förpackning, m.m) och framför allt maskiner för industri, metall-, mineralutvinning och byggsektorn.

Index för orderstocken för maskinindustrin sammantaget började försämrans under andra halvåret i fjol och har fortsatt att försämrans under första och andra kvartalet i år. Index har minskat från rekordnivån 120 andra kvartalet i fjol, ock har nu nått genomsnittsnivån index 100,3.

► LEVERANTÖRER MASKININDUSTRI

Orderingången för leverantörer till maskinindustrin ökar marginellt efter en tillbakagång föregående kvartal. Exportorderingången som föregående kvartal minskade i hög grad rapporteras nu i stället som oförändrad. Redovisningen rörande orderstocken är fortsatt positiv men inte fullt lika positiv som vare sig föregående kvartal eller under toppen fjärde kvartalet i fjol. Tre av tio företag anser att den är större än normalt jämfört med drygt fyra av tio föregående kvartal. Vart tionde företag anser att den är mindre än normalt, mot vart tjugonde företag föregående kvartal.

► METALLVARUINDUSTRI

Orderingången ökar något för metallvaruindustrin efter en marginell minskning föregående kvartal. Framför allt är det internationell efterfrågan som förbättrats medan efterfrågan från Sverige är fortsatt låg. Delbranschen specialiserad på omformning, ytbehandling och värmebehandling m.m. (uteslutande leverantörer) redovisar en sammantagen orderingång som nu inte längre ökar efter två år av hög efterfrågan. Index över orderstocken för leverantörer anses dock vara fortsatt högre än det långsiktiga genomsnittet, men index har minskat sedan toppen sista kvartalet i fjol. Förloppet i index över orderstocken följer här det vi ser i orderläget för motsvarande delbransch i Tyskland.

► INSTRUMENT- OCH ELTEKNISK INDUSTRI

Den vanligtvis volatila orderingången för elteknisk industri fortsätter. Efter en relativt omfattande minskning föregående kvartal ökar nu orderingången i relativt hög omfattning för tillverkare av elmaskiner/apparatur. Leverantörer till elektroindustrin rapporterar en fortsatt ökad orderingång särskilt från Sverige. Även instrumentindustrin visar en fortsatt ökad orderingång och för fjärde kvartalet i rad.

► TRANSPORTMEDELSINDUSTRI

Orderingången under andra kvartalet för transportmedelsindustrin ökar i stort sett i samma begränsade omfattning som under första kvartalet. Exportorder bidrar mest, medan order från Sverige minskar något. Index över storleken på ordertsocken som i genomsnitt i fjol och under första kvartalet i år visade historiskt höga nivåer har försämrats. En lägre andel eller tre av tio företag anser orderstocken som större än normalt mot drygt hälften de tre föregående kvartalen i genomsnitt. Vart tionde företag anser den som mindre än normalt mot vart tjugonde företag föregående kvartal.

► LEVERANTÖRER TILL FORDONSINDUSTRI

Under andra kvartalet i år minskar orderingången för leverantörer till fordonsindustrin för första gången sedan hösten 2016. Det tidigare inhemska och internationella uppsvinget i efterfrågan från sluttillverkare har kommit till ända och utvecklingen för leverantörer följer de lägre produktionsnivåer som sluttillverkare visar i EU, USA och Asien. Rapporteringen rörande orderstocken har försämrats trendmässigt sedan andra

¹ I första bilden på sidan fem ingår naturligtvis data för Sverige i EU:s sammantagna maskinindustri och vid en första anblick skulle detta indikera ett "falskt" samband. Vår andel är dock inte bara låg, utan mycket låg. Data för EU28 är ett resultat av utfallen i Italien, Frankrike, UK, Spanien men framför allt Tyskland. Sveriges överdimensionerade maskinexport till EU och internationella leverantörssystem gör att utvecklingen "krokar arm" med övriga EU.

kvartalet i fjol. Den anses som större än normalt för tre av tio företag mot 40 procent föregående kvartal och drygt hälften under första halvåret i fjol. Något fler eller vart tionde företag anser orderstocken som liten, jämfört med knappt vart tjugonde företag föregående kvartal.

➤ LEVERANTÖRER TILL BYGG- OCH ANLÄGGNINGS-INDUSTRI

Den sammantagna orderingången fortsätter öka i begränsad omfattning. Positivt är att orderingången från Sverige inte längre minskar. Däremot ökar inte order från exportmarknaden mer än marginellt efter fem kvartal av hög efterfrågan. Rapporteringen rörande orderstocken har återigen försämrats. Index för orderstockens storlek är nu det lägsta sedan hösten 2016.

➤ BEHOV AV ARBETSKRAFT LÄGRE FÖR TREDJE KVARTALET I RAD

Andelen företag med brist på ingenjörer minskar något under andra kvartalet i år. Sammantaget rapporterar 36 procent brist på ingenjörer mot 38 procent föregående kvartal.

Behovet ökar bara för tillverkare av instrument och för leverantörer till fordonsindustrin. Övriga delbranscher och grupper av leverantörer redovisar en lägre brist. Särskilt stor tillbakagång redovisar tillverkare av elmaskiner/apparatur. Även i de mest ingenjörintensiva delbranscherna maskin- och transportmedelsindustrin minskar bristen. I maskinindustrin var behovet exceptionellt högt eller 60 procent för ett år sedan.

Andelen företag med brist på yrkesarbetare minskar och för tredje kvartalet i rad. Sammantaget rapporterar 32 procent av företagen behov på yrkesarbetare mot 37 procent under föregående kvartal. Bristen minskar i samtliga delbranscher, främst för transportmedel och för maskinindustrin. Det är bara leverantörer till elteknisk industri som rapporterar ett något högre behov.

➤ KAPACITETSUTNYTTJANDET NÅGOT NER FÖR ANDRA KVARTALET I RAD

Andelen företag med fullt kapacitetsutnyttjandet ligger fortfarande över historiskt genomsnitt, dvs. över 40 procent av företagen. Men under andra kvartalet minskar återigen andelen och hamnade på 58 procent av företagen mot 61 procent föregående kvartal.

Utnyttjandet ökar i metallvaru-, maskin- och elmaskinsindustri men minskar för transportmedelsindustri och särskilt för tillverkare av instrument.

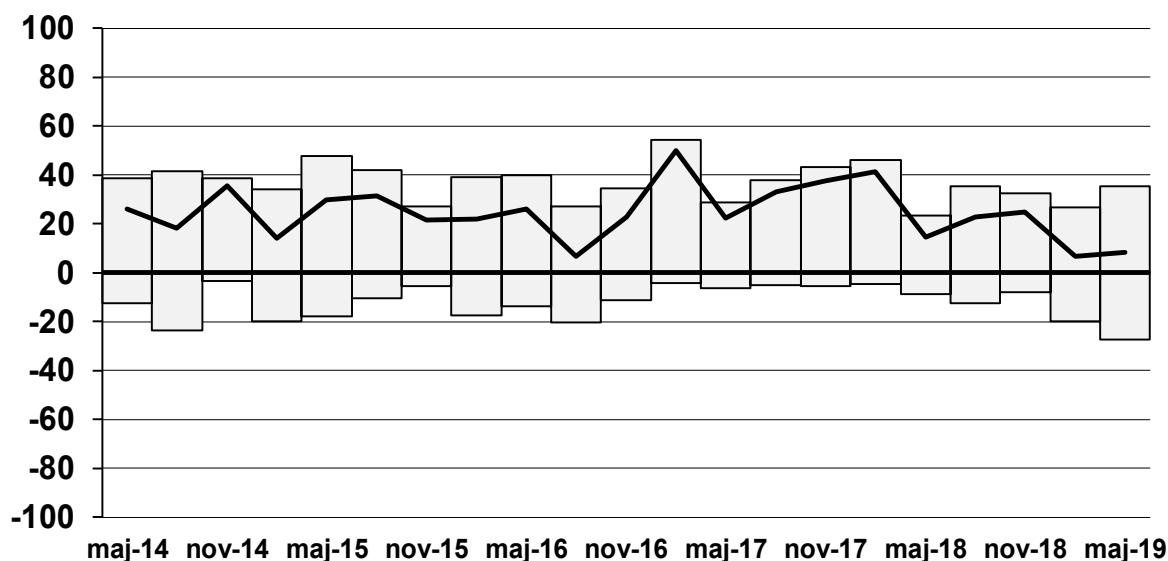
Andel företag med brist på yrkesarbetare och tekniker/ingenjörer

		Metallvaru- industri	Maskin- industri	Leverantörer Maskinindustri	Elmaskiner	Leverantörer Elektroindustri	Instrument- industri	Transportmedels- industri	Leverantörer Fordonsindustri	Teknikföretag totalt
Procentenheter										
Säsongrensad X13										
Yrkesarbetare	nov-18	51	38	56	27	32	22	39	42	39
	feb-19	40	37	50	31	37	30	34	36	37
	maj-19	38	31	46	25	39	12	28	30	32
Tekniker/ Ingenjörer	nov-18	35	43	42	36	37	48	41	39	42
	feb-19	32	40	38	45	47	37	38	32	38
	maj-19	30	39	38	32	40	55	34	35	36

Andel företag med fullt kapacitetsutnyttjande

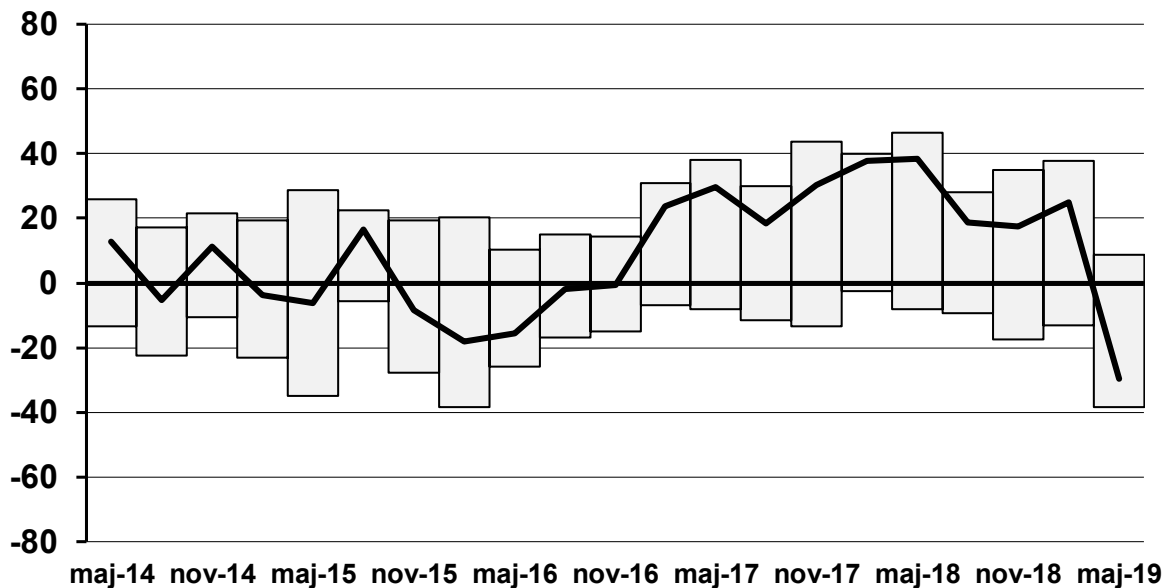
		Metallvaru- industri	Maskin- industri	Leverantörer Maskinindustri	Elmaskiner	Leverantörer Elektroindustri	Instrument- industri	Transportmedels- industri	Leverantörer Fordonsindustri	Teknikföretag totalt
Procentenheter										
Säsongrensad X13										
	nov-18	62	65	62	56	62	77	72	60	65
	feb-19	46	63	62	44	50	89	73	57	61
	maj-19	49	68	57	55	53	47	64	57	58

Orderingång teknikindustri sammantaget

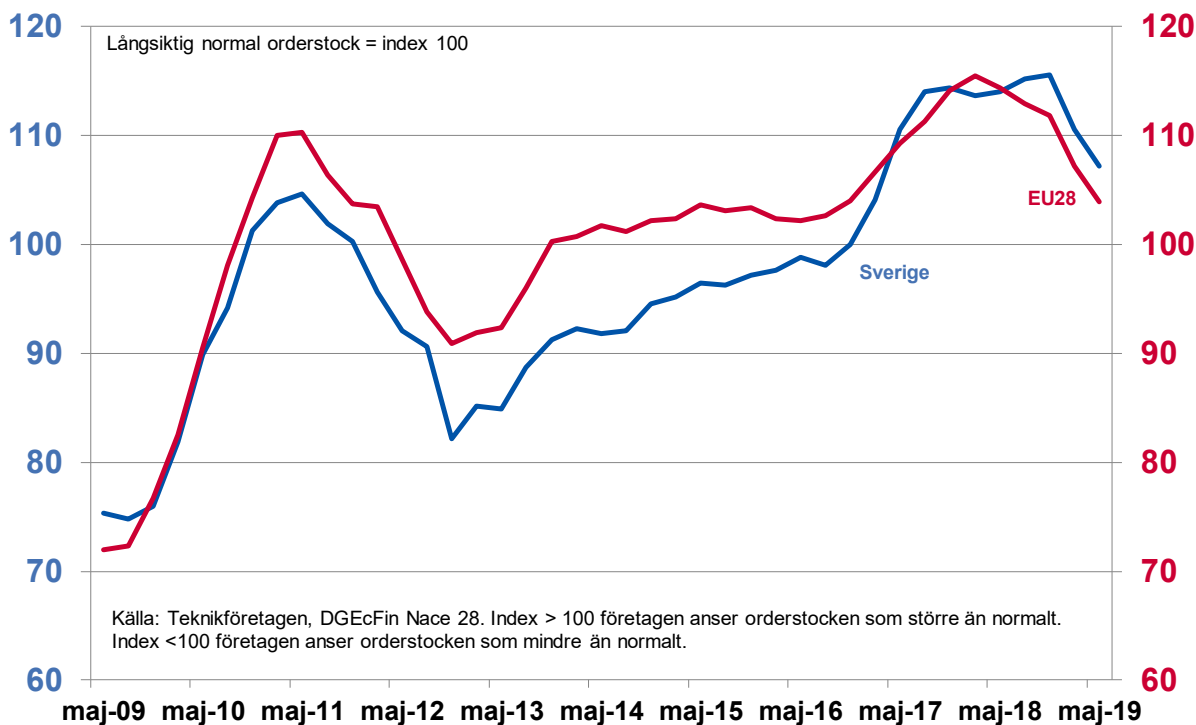
Andel teknikföretag som anger att total orderingång det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-) jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens konjunkturbarometer. Säsongsrensad X13

Total orderingång maskinindustrin

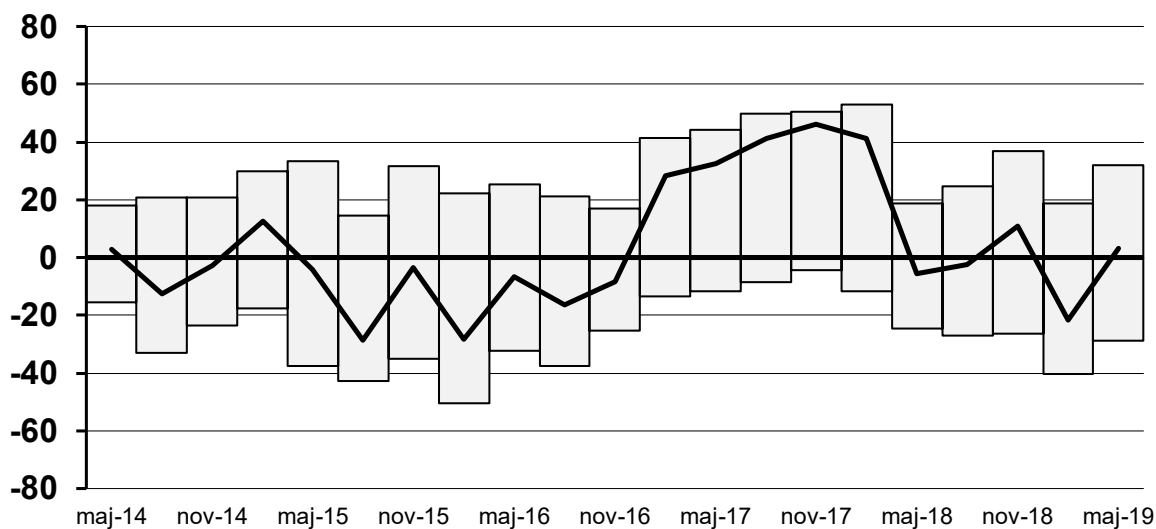

Andel maskinföretag som anger att orderingången ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongsrensad X13

Orderstocken maskinindustri. Sverige och EU28

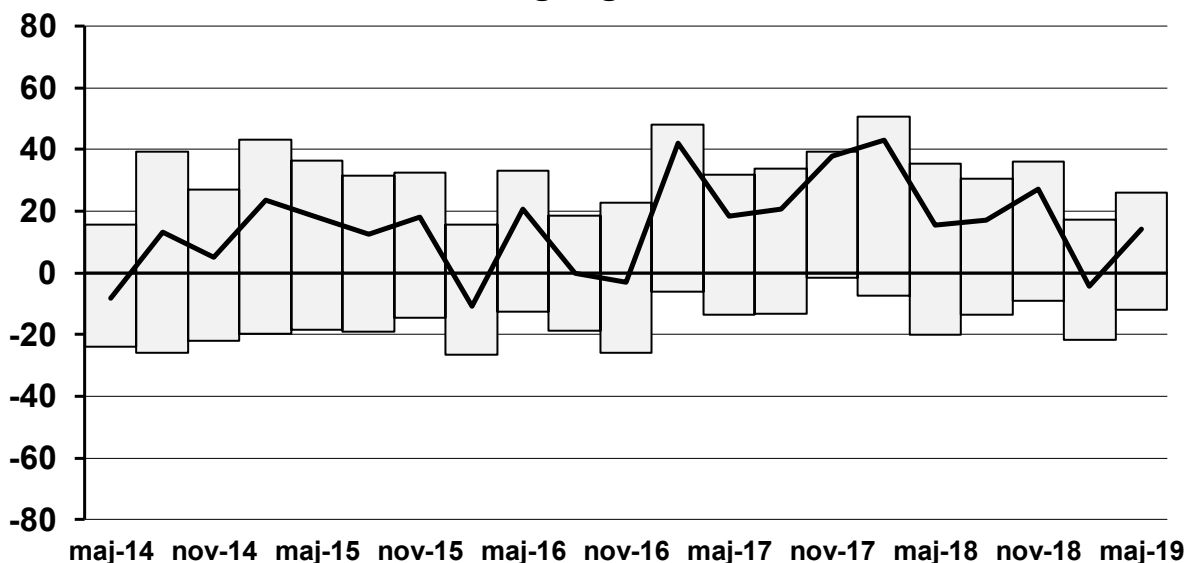

Total orderingång leverantörer maskinindustrin

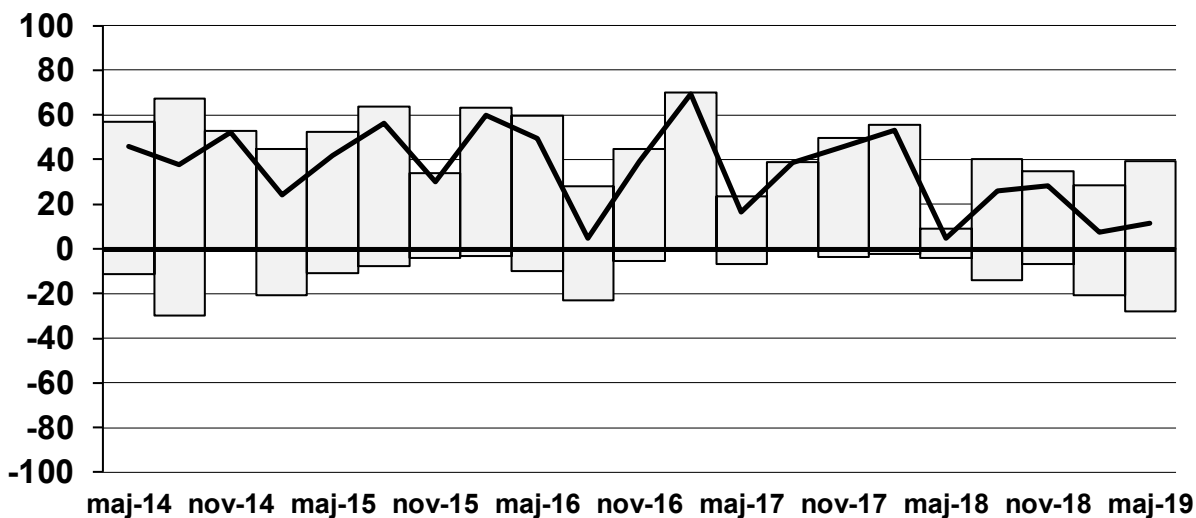
Andel leverantörer till maskinindustrin som anger att orderingen ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X13

Total orderingång metallvaruindustrin

Andel metallvaruföretag som anger att orderingången ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X13

Total orderingång transportmedelsindustri

Andel transportmedelsföretag som anger att orderingången det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-). Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X13

Diagram – tabellbilaga

Tabell ordergång	Sverige	Ökat	Oför-	Minskat	Netto	Export	Ökat	Oför-	Minskat	Netto	Totalt
Säsongrensad X13	Andel av		ändrat			Andel av		ändrat			netto
Bransch	försäljning					försäljning					
Metallvaruindustri											
feb-19		12	77	11	1		22	47	31	-9	-4
maj-19	46%	18	69	13	5	54%	33	56	11	22	14
varav metalbearbetning											
feb-19		22	67	11	11		34	57	9	25	15
maj-19	73%	13	69	18	-5	27%	33	54	13	20	1
Maskinindustri											
feb-19		37	50	13	24		38	49	13	25	25
maj-19	17%	17	63	20	-3	83%	7	51	42	-35	-30
Leverantörer maskinindustri											
feb-19		27	56	17	10		13	31	56	-43	-22
maj-19	39%	23	62	15	8	61%	38	24	38	0	3
Leverantörer elektroindustri											
feb-19		21	64	15	6		27	56	17	10	8
maj-19	58%	30	60	10	20	42%	19	76	5	14	18
Instrumentindustri											
feb-19		0	86	14	-14		12	87	1	11	10
maj-19	4%	0	66	34	-34	96%	41	54	5	36	33
Transportmedel											
feb-19		31	41	28	3		28	52	20	8	7
maj-19	12%	21	44	35	-14	88%	42	31	27	15	12
Leverantörer fordonsindustri											
feb-19		20	63	17	3		35	51	14	21	15
maj-19	40%	5	83	12	-7	60%	8	79	13	-5	-6
Lev. till bygg o anläggning											
feb-19		16	56	28	-12		27	64	9	18	4
maj-19	40%	29	61	10	19	60%	7	89	4	3	9
Tabell ordergång	Sverige	Ökat	Oför-	Minskat	Netto	Export	Ökat	Oför-	Minskat	Netto	
	Andel av		ändrat			Andel av		ändrat			
	försäljning					försäljning					
Teknikföretag totalt											
feb-19		21	59	20	1		28	52	20	8	7
maj-19	18%	20	56	24	-4	82%	39	33	28	11	8
Teknikföretag leverantörer totalt											
feb-19		19	61	20	-1		33	44	23	10	6
maj-19	40%	20	69	11	9	60%	16	68	16	0	4
0-74 anställda											
feb-19		22	65	13	9		27	57	16	11	10
maj-19	57%	17	66	17	0	43%	17	61	22	-5	-2
75-150 anställda											
feb-19		24	61	15	9		24	63	13	11	10
maj-19	50%	30	49	21	9	50%	22	61	17	5	7
151-500 anställda											
feb-19		14	66	20	-6		15	70	15	0	-2
maj-19	38%	15	80	5	10	62%	24	61	15	9	9
501- anställda											
feb-19		28	49	23	5		31	48	21	10	9
maj-19	11%	16	50	34	-18	89%	43	28	29	14	11

TEKNIKFÖRETAGENS KONJUNKTURBAROMETER

ISSN 1403-9559, Utges i mars, juni, september och december

Mats Kinnwall, Chefekonom 08-782 08 46, mats.kinnwall@teknikforetagen.se

Bengt Lindqvist, Ekonom 08-782 08 34, bengt.lindqvist@teknikforetagen.se

Teknikföretagen

Teknik gör världen bättre

Box 5510, 114 85 Stockholm | 08-782 08 00 | www.teknikforetagen.se